

z jenu deklet na Vuhred, na banhof, hoga. Ko pride v Vuhred, še le zamerka, da deklet ni, sta jo grede zgubila (?); kaj je za napraviti, nazaj, pa jo klicat! Eva, Eva, so kričali po lesu! Da se jednemu župniku zna tako ngoditi, kateri je v vsaki reči previden, tisto pa ne zastopim. No, mladi gospod, pa mlaada frava, kaj znas pomagat... Eden „Sommerfrisler“.

**St. Martin na Pohorju.** Ljubi „Štajerc! Od vseh strani beremo poročila o pretečenih volitvah; sprejmi toraj tudi iz zelenega Pohorja in sicer od odstranjenega mirnega sv. Martina izkratko poročilo iz časa volitve in politikujočega misijona. Mi živimo tukaj na mali zeleni višavi od nekdaj v lepem miru; čudno in neverjetno se nam je dozdevalo časoma čenti in brati v delini se godeče politikujoče razmere, katerih takoj nismo vajeni bili. Dozdevale so se nam deloma zmisljene, deloma lažnjive, prepričali pa smo se, da je večinoma vse gola resnica. Tekom časa zadnje volitve imeli smo tukaj več znanih v neznanih obiskov, sv. misjon, pastirski list, zborovanja itd. Slišali in poslušali smo reči, da so nas že ušesa srbela in bolela, kajti pohorsko smo vajeno je le na ptičje petje, hrupeče žage in čiste šumeče potočke. Obiskal nas je pri sv. Martinu v spremstvu gospodov neki neznan Pišek na binkoštni podeljek. Po službi božji se nam je zbral pred cerkvijo, slišali smo iz ust gospodov priazne govore, zlate obljube. Gg. Pišek in neki Peter iz Slov. Bistrice obljudila sta, da bode Pohorje med drugim prepreženo z najlepšimi cestami, in kaj še več. Mislimi smo si, kako pridejo ti gospodje ravno ob času volitve, ker jih pa drugače videti ni?! Končno smo na predlog Petra ploskali „živijo Pišek“, — saj ja nič ni koštalo, — gospodje so se poslovili in Pohorci so si mislili: z Bogom, saj vam ne vidimo več kot zopet ob času volitve. V poznejšem času prišel je v sv. Martin tudi od nekdaj znani Kresnik, ali kakor mu Pohorci pravijo Ludvik; povabil nas je v gostilno g. Potonika ter nam tam razlagal svoje mnenje; razlagal nam je natančno zdajni politični žalostni položaj in trdil da ni upati pri teh nesrečnih narodnih hujskarijah na boljše čase, pač pa na labse, dokler se vsi kmetje brez ozira na poti mnenje in narodnost ne združijo zoper narodsko roparje in izsesalce. Slišali smo potem v cerkvi tudi pastirski list. Več kot za sveto vero brigal se je isti za volitve in sploh za pot. Med drugimi političnimi nazori prigovarjal je na pastirski list v celi vsebini, da ja naj več volilci pri volitvi samo le katoliškega voza za državnega poslanca, da namreč preti poti veri pogin. Pogovarjali smo se in premisljali, kaj to nasilno branje neki pomeni. Pišek in Kresnik sta gotovo krščanska moža, in kak stoji nekrščanski pri nas ne kandidira; to prigovarjanje je torej nepotrebitno ter ima drugi pomen. Ali smatra morda krščanski list Pišeka, kateri je zboroval v sv. Martinu pri cerkvi in emgod, kakov je slišati v farovžih, katoliškega, in Kresnika zato ker je zboroval v pošteni Postolnikov gostilni nekatoliškega? Ko bi bil pastirski list označil, da škodujejo sv. veri posamezni duhovni kod nečistniki, krivoprisežniki, poljuti, itd., bolj bi jo bil zadel. Končno je še prisnil pečat klerikalni politiki sv. misijon na

lice. Prišli so namreč trije g. kapucini iz Celja, da bi učili sv. vero. Pa kaj! o vboge prižnice in spovednice, tu kod tam nič ko politika in volitva; pa še več se je zlorabljal spovednica. Nekaj prilik iz spovednice: — Kapucin: Koga boste volili? — Spovedenec: Še ne vem. — K.: Pa morate povedat! — Sp.: Še ne vem! — K.: Če ne volite Pišeka, ne dobite odvezite itd. — Drugi slučaj: Kapucin: Koga boste volil vaš mož? — Žena: Ne vem! Kap.: Ja slišite govorjenje? — Žena: Ne čujem, se ne brigam. — Kap.: Prigovarjajte moža, silite ga, da bo Pišeka volil, drugače vam ne bo nikdar Marija pomagala! — Tretji slučaj: Kap.: Koga boste volili? — Spovedenec: Ne vem! — Kap.: Pišeka morate! — Spovedenec: Ne budem ga, mislim da ste prišli vero učit, ne pa volitvo, itd. In kaj še vse, to presega ves verski čut! In pri tem še trdijo klerikalci, da vera peša; ne bi bilo čuda, če bi! Mi hribovci smo še malo pokvarjeni, mi pravimo, da ne peša sv. Kristova vera, kaj še, pač pa peša od farizejev in njih delovanja pokvarjena vera! Prišel bi naj Kristus z bičem ter rekel: Poberite se vi hinavci, vi ste spreobrnili hišo božjo v jamo razbojnivov! Ko smo že očakali v tem letu toliko novine, smo si mislili, no tetos budem še imeli v sv. Martinu sv. birmo. Prejšne čase je bilo to težavno, ker so se morali stari slabotni g. škofje zaradi slabe ceste s štirimi volmi v nevarnosti na Pohorje peljati. Zdaj pa imamo kako lepo dejelno cesto, da se brez vse nevarnosti lahko najmenitnejša kočija pelje. Čakali pa smo zastonj, — saj so nam blagi knezoškop poslali pastirski list, na katerega kakor tudi na sv. misijon budem morali čakati do časa nove volitve; oh kak nam bude dolgočasno; upamo! pa, da se bude tedaj g. poslanec Pišek že pripeljal črez Fram, Kamenico in Voltino po ti zaobljubljeni cesti. Srčen pozdrav, „Štajerc“ od Pohorcev.

**Hrastnik.** V nedeljo 16. t. m. so imeli otroci iz nemške šole konec šolskega leta s svojo veselico, katero so jim pripravili gospodje od rudnika in kemične tovarne. Bilo je vse prav lepo urejeno. Ali začelo se je pripravljati za slabo vreme; temu so se seveda naši zagrizeni nasprotniki rogalii in smeiali. Eden teh prvaških zagrizencev po imenu Anze Krajšek je celo rekel: da bi dež tako šel, da bi vse tiste proklete Nemce neslo dolj in hriba... Je pač dobro, da oslovski glas ne gre v nebesa. Kakršni so stariši, taki so otroci. Toliko za danes. Ali mi vemo še več drugih ednakih hujškačev, ki jih budem prijeli, da bode javnost njih imena izvedela.

**Rudar.**  
**Iz marnberškega okraja.** Ljubi „Štajerc“! Sprejmi po dolgem času zopet en dopis od mene. V Ribnici na Pohorju zmagali so pri občinskih volitvah Nemci; ako ravno so prvaki vložili rezurz, a pomagalo jim ni nič, volitve so potrjene, kar jih hudo jezi. Pred tremi leti vplili so „Svoji k svojim“ a videli so, da jim to nič ne pomaga, zopet lepo molčijo, in so pozabili na vsa gesla in prvaške misli. Za spomin valja se jim še le na Lipežovem travniku neki kozel od Sokola, ki je tako sit da mu je trebuh počil. Ja tako je prvaki, le lepo molčite, drugače se zna predrugaciti še več.

## Potres na Ogrskem.

Že v zadnji številki smo porabili o hudem potresu, ki je pričel ogrske pokrajine. Zlasti hudo prizadeto je bilo mesto Kečkemet. To mesto je doživelio tudi lanskot potres. Pri sedanjem ni ostala nobena hiša nepoškodovana. Dimnik so padli na ceste in v stanovanjih se je razbilo vso pohištvo. V mestu je zavladalo seveda velikano razburjenje. Mestni rotovž, izpopnjen v razne šole so bili popuščeni. Platistovski cerkev so moralni podreti. Teleografi in telefonji so seveda tudi pretrgani. Škode je le v tem mestu za več milijonov kron. Vse cerkev in javna poslopja so morali zapreti. Dve osebe sta bili ubiti, mnogo pa jih je ranjeno. Naša slika kaže glavni trg mesta Kečkemet z rotovžem, ki je zdaj hudo poškodovan.



Das durch Erdbeben zerstörte Rathaus in Kečkemet.

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pogo održati ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in obdržati, umiva se edino z „Steckenpferd“ lilijskim mlečnim milom (znamka „Steckenpferd“ od Bergmann & Co. Tetschen i. E. Kos za 80 h se dobri v vseh apotekah, drozjerjah in trgovinah s parfumom itd.

# Dama

391

## Novice.

**Sramoto** delajo prvaški hujškači celemu slovenskemu ljudstvu. Saj jim niti nedolžna deca sveta ni. Ob zaključku šolskega leta na nemški šoli v Šiški napadle so prvaške babe s fantalini vboge stroke, so jih psovali, opljuvali in tudi s kamenji obmetavali. Orožniki so podivljano tolpo pregnali. To je posledica surove pisave prvaških listov. Pfui Teufel čez tako zverinsko počenjanje!

**Plug cesarja Jožefa II.** Prav ponizen je plug, ki ga je napravil nepozabljeni cesar Jožef II. slobitega. Razven noža je celo plug iz lesa. Sprednja kolesa so zvita iz veje in neobkovana. Ta pohlevni plug rabil je cesar Jožef II. dn 19. avgusta 1769. Zadeva je itak znana, vendar pa jo je dobro ponavljati; saj dokazuje vendar globoko spoštovanje do kmetskega stanu. Bilo je tako-le: Tisti dan delal je kmet Jožef Nowotny na svoji njivi, ko se je cesar Jožef II. mimo peljal. Cesar je skočil iz voza, stopil h kmetu in rekel: „Naj jaz enkrat poskusim“. Vzel je potem plugove držaje v roke in zapovedal kmetu, da naj konje požene. Mirno je korakal čez sveže grude in mrmlj: „Dobro delo!“ Pravijo, da je njivo s plugom 17 krat prekoracil. Potem je dal kmetu plug nazaj in mu podelil pest tolarjev. Rekel je: „Gorko mi je pa pri tem delu postalo. Ali zdaj vem tudi, kako se izdeluje v potu obraza svoj kruh!“ Končno se je obrnil cesar k svojim spremjevalcem, pokazal na plug in rekel: „To je instrument miru in kulture, ki si bode bolj gotovo svet pridobil nego vsi meči in kanoni. In kmetski stan, ki vodi plug, je najzanesljivejši steber držav in vladarjev. Zato pa čast kmetu in plugu!“ — Moravski stanovi kupili so potem od kmeta Nowotny domači plug in ga shranili v Brnu. Na cesti ob tisti njivi, na potu iz Brna v Olumec pa so pustili spomenik napraviti. Ko se je v času vojske ta spomenik uničilo, napravili so drugačega, ki so ga pa sovražniki zopet l. 1809 razbili. Tretji spomenik pa stoji še danes. L. 1873 pripeljal so plug na svetovno razstavo na Dunaj. V dotednem paviljonu pa je nastal ogenj, ali k sreči so pogumni možje zgodovinski plug rešili.

**Gospoda na deželi.** Zdaj v vročih pasjih dneh prihaja zopet gospoda na deželo, da tam vročino lažje prenesi. Pri temu ti „Sommerfrischlerji“ dostikrat kmetom prav neprijetni postanejo. List „Münchener N. N.“ jim vsled tega sledenih 10 zapovedi priporoča: — Ako greš na deželo, nikar ne misli, da smeš svojo dobro vzgojo doma pustiti. — Prava prostost počitnic in surovost in nevezanost na deželi ni brezobzirnost. — Ne pozabi, da ne slišijo polja, gozdovi in travniki tebi in da jih moraš tedaj vedno varovati. — Ne dovoli tvojim otrokom vse, češ da smejo na deželi divjati; kar je otrokom veselje, je dostikrat kmetu žalost. — Priuči tvojim otrokom spoštovanja do kmetskega dela; potem ne bodejo smatrali travnike za igrališča, ne bodejo žitna polja zaradi par rožic pohodili in nezrelo sadje iz dreves jemali. — Ostani na cesti, kadar se izprehajaš. Zapri vedno „gatre“ za živino, kjer napraviš kmetu drugače lahko veliko škodo. — Ne razbijaj po cesti steklenic, kajti črepine lahko človeka in žival hudo ranijo. Ne meči papir za zavijanje jedil po tleh, kjer je to neokusno. — Ne zasramuj kmetskih šeg, ker so te posledica stare tradicije in kmetom svete. — V poletnem stanovanju ravnaj s pohištvo takoj, kakor da bi bilo tvoje. — Ne zahtevaj, da bi ti kmet vse napol senkal. Poletje je kratko in ljudje hočejo za svoj trud tudi kaj zasluziti. Tudi na deželi velja geslo: Živeti in živeti pustiti!